

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIAM TEISMUI

Gedimino pr. 36, LT-01104 Vilnius

Pareiškėjas: Seimo narių grupė

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

Pareiškėjų atstovas:

Gabrielius Landsbergis, Seimo narys

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

Ginčijamus aktus priėmusi valstybės institucija:

Lietuvos Respublikos Seimas

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

PRAŠYMAS

IŠTIRTI TEISĖS AKTO ATITIKIMĄ LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

2018 m. rugsėjo 27 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas 2018 m. rugsėjo 25 d. priėmė nutarimą Nr. XIII-1495 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams Lietuvoje parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“.

Paminėto nutarimo 4 straipsniu Komisija įpareigota ištirti 2008 – 2016 metų laikotarpiu:

1) suinteresuotų asmenų ir (ar) jų grupių (toliau – interesų grupės) galimai darytą neteisėtą įtaką ir (ar) poveikį šalies politiniams procesams, *inter alia* rinkimų eigai, parlamentinių koalicijų formavimui, parlamentinių frakcijų, atskirų politikų darbui, partijų ir visuomeninių judėjimų veiklai ir finansavimui;

2) interesų grupės galimai darytą neteisėtą įtaką ir (ar) poveikį teisėkūros procesui (teisės aktų inicijavimui, rengimui, svarstymui ir (ar) priėmimui);

3) interesų grupės galimai darytą neteisėtą įtaką ir (ar) poveikį valstybės institucijų vadovų, valstybės tarnautojų rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai;

4) interesų grupės galimai darytą neteisėtą įtaką ir (ar) poveikį valstybės valdomų įmonių (jų dukterinių bendrovių), viešųjų įstaigų vadovų, valdymo ar priežiūros organų narių rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai;

5) kokią teisėsaugos ir žvalgybos institucijų turėtą informaciją, kuri yra tiesiogiai susijusi su neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio politikams, valstybės tarnautojams bei politiniams procesams darymu, gavo kompetentingos institucijos, be kita ko nurodant, kaip, kokio pobūdžio, kokia tvarka teisėsaugos ir žvalgybos institucijos teikė informaciją 1–4 punktuose apibrėžtais klausimais kompetentingoms institucijoms ir Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui; kokios pateiktos informacijos pagrindu buvo daromos kompetentingų institucijų išvados, kokie teisės aktai inicijuojami, kokių kitų priemonių buvo imtasi.

Nutarimo 5 straipsnyje nustatyta, kad Komisija parlamentinį tyrimą turi atlikti ir Lietuvos Respublikos Seimui pateikti išvadą ir nutarimo projektą iki 2019 m. gegužės 1 d.

Konstitucinis Teismas 2006 m. balandžio 4 d. nutarime pažymėjo, kad „Kiekvienas Seimo sprendimas dėl Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo (sprendimas sudaryti tokią komisiją, sprendimas tokios komisijos nesudaryti ir kt.), kad ir kokia būtų to sprendimo išraiška (teisinė forma), pagal Konstituciją gali būti ginčijamas Konstituciniame Teisme šio sprendimo (Seimo akto) atitiktis aukštesnės galios teisės aktams, *inter alia* (ir pirmiausia) Konstitucijai, atžvilgiu; pagal Konstituciją tai daryti gali Konstitucijos 106 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai, *inter alia* ne mažiau kaip 1/5 visų Seimo narių, t. y. ne mažiau kaip 29 Seimo narių grupė“.

Pareiškėjas – Seimo narių grupė kreipiasi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Seimo nutarimo 4 straipsnio 1-5 punktuose Seimo laikinajai tyrimo komisijai nustatyti uždaviniai, ta apimtimi, kuria Komisijai pavesta nustatyti galimai darytas neteisėtas įtakas ir (ar) neteisėtus poveikius šalies politiniams ir teisėkūros procesams, valstybės institucijų vadovų, valstybės tarnautojų rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai, taip pat valstybės valdomų įmonių (jų dukterinių bendrovių), viešųjų įstaigų vadovų, valdymo ar priežiūros organų narių rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai, bet kokios teisėsaugos ir žvalgybos institucijų turimos informacijos teikimą kompetentingoms institucijoms, neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsnio 1 ir 2 dalims, 67 straipsnio 1 daliai, 109 straipsnio 1 daliai, 114 straipsnio 1 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui, taip pat Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo 2 straipsnio 1 daliai.

1. Iš Konstitucijos išplaukia, jog Seimo sudarytų laikinųjų tyrimo komisijų teises ir įgaliojimus turi lemti Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas valdžių padalijimo principas ir šio straipsnio 2 dalies nuostata, kad valdžios galias riboja Konstitucija. Šis principas imperatyviai suponuoja tai, kad, Konstitucijoje tiesiogiai nustatius konkrečios valstybės valdžios institucijos įgaliojimus, viena valstybės valdžios institucija negali iš kitos perimti tokių įgaliojimų, jų perduoti ar atsisakyti; tokie įgaliojimai negali būti pakeisti ar apriboti įstatymu.

Seimas, įgyvendindamas savo konstitucinius įgaliojimus, vykdo klasikines demokratinės teisinės valstybės parlamento funkcijas: Seimas leidžia įstatymus (įstatymų leidybos funkcija), vykdo vykdomosios valdžios ir kitų valstybės institucijų (išskyrus teismus) parlamentinę kontrolę (kontrolės funkcija), steigia valstybės institucijas, skiria ir atleidžia jų vadovus bei kitus valstybės pareigūnus (steigiamoji funkcija), tvirtina valstybės biudžetą ir prižiūri, kaip jis vykdomas (biudžetinė funkcija), ir kt. (*Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 13 d., 2004 m. liepos 1 d. nutarimai*).

Konstitucinis Teismas 2004 m. gegužės 13 d. nutarime konstatavo: „Kad tinkamai vykdytų savo, kaip parlamento, funkcijas ir įgyvendintų savo konstitucinius įgaliojimus, Seimui - Tautos atstovybei reikia turėti išsamią, objektyvią informaciją apie valstybėje ir visuomenėje vykstančius procesus, apie padėtį įvairiose valstybės bei visuomenės gyvenimo srityse ir jose kylančias problemas. Tokios informacijos turėjimas yra būtina prielaida tam, kad Seimas galėtų efektyviai veikti Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, kad jis deramai vykdytų savo konstitucinę priedermę.“

Paminėtame nutarime taip pat konstatuota: „Seimo konstitucinės funkcijos, Konstitucijoje įtvirtinti Seimo įgaliojimai suponuoja Seimo įgaliojimus kiekvienu atveju, kai iškyla būtinybė spręsti kurį nors Seimo konstitucinei kompetencijai priskirtą klausimą, siekti gauti išsamią, objektyvią informaciją, reikalingą atitinkamiems sprendimams priimti. Būtinybė turėti tokią informaciją reiškia, kad prireikus Seimas gali ne tik pasikliauti visuotinai žinoma ar valstybės institucijų, kitų asmenų jam pateikiama informacija, bet ir pats imtis aktyvios veiklos, kad tokia išsami, objektyvi informacija būtų gauta. Taigi Seimas prireikus gali pats atlikti tyrimą, kad būtų surinkta informacija apie tam tikrus valstybėje ir visuomenėje vykstančius procesus, apie padėtį įvairiose valstybės bei visuomenės gyvenimo srityse ir jose kylančias problemas. Ši Seimo veikla nuosekliai išplaukia iš jo, kaip parlamento, paskirties, iš jo konstitucinių funkcijų ir konstitucinių įgaliojimų.“

Kitame 2006 m. balandžio 4 d. priimtame nutarime Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad pagal Konstituciją negalima nustatyti kokio nors išsamaus (baigtinio) klausimų, kuriems ištirti Seimas gali sudaryti laikinąsias tyrimo komisijas, sąrašo: kadangi Seimas, kaip Tautos atstovybė ir įstatymų leidžiamosios valdžios institucija (vykdanti, kaip minėta, ne tik įstatymų leidybos, bet ir įvairias kitas funkcijas), gali leisti įstatymus ir kitus teisės aktus, reguliuojančius kuo įvairiausius visuomeninius santykius, jis iš esmės gali sudaryti laikinąsias tyrimo komisijas, skirtas kuo įvairiausiems valstybėje ir visuomenėje vykstantiems procesams ištirti.

Paminėtuose Konstitucinio Teismo nutarimuose aiškiai nustatytos Seimo kompetencijos sudaryti laikinąsias tyrimo komisijas prielaidos - informacijos, kuri yra būtina tam, kad Seimas galėtų efektyviai veikti Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, kad jis deramai vykdytų savo konstitucinę priedermę, turėjimas.

Kita vertus, atkreiptinas dėmesys į tai, Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas (*Konstitucinio Teismo 2004 m. liepos 1 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2005 m. birželio 2 d. nutarimai*) nesuponuoja tokios Seimo veiklos, kai Seimas visą įstatymų leidybai bei kitoms Seimo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją renka pats, nepasikliaudamas kitų valstybės institucijų pateikiama informacija, ir kai Seimo veikloje dominuoja laikinųjų tyrimo ar panašios paskirties komisijų sudarymas bei jų atliekami tyrimai. Konstitucija suponuoja tokį Seimo laikinųjų tyrimo komisijų institutą ir tokį įstatymuose įtvirtintą šių komisijų sudarymo ir veiklos teisinį reguliavimą, kai Seimo laikinosios tyrimo komisijos yra sudaromos ne bet kokiems, o tik ypatingiems, t. y. valstybinės svarbos, klausimams ištirti. Laikinių Seimo tyrimo komisijų įgaliojimai sietini su Seimo konstitucine paskirtimi bei funkcijomis (*Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 4 d. nutarimas „Dėl Seimo laikinųjų tyrimo komisijų sudarymo“*).

2. Konstitucinis Teismas 2004 m. gegužės 13 d., 2006 m. balandžio 4 d., 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimuose ir 2006 m. lapkričio 21 d. sprendime suformulavo konstitucinę Seimo laikinųjų tyrimo komisijų doktriną, kuri yra aktuali nagrinėjamu atveju:

– „Kiekvienu konkrečiu atveju Seimas, prieš spręsdamas dėl Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo, privalo apsvarstyti ir įvertinti, ar pagal Konstituciją ir įstatymus ta Seimo laikinoji tyrimo komisija gali būti sudaryta, ar ne. Seimas privalo apsvarstyti ir įvertinti *inter alia* tai: ar klausimas, dėl kurio siūloma sudaryti Seimo laikinąją tyrimo komisiją, iš tikrųjų yra valstybinės svarbos; ar nėra siūloma tai Seimo laikinajai tyrimo komisijai pavesti ištirti tokių dalykų, kurių pagal Konstituciją viešosios valdžios institucijos apskritai negali tirti; ar nėra siūloma tai Seimo laikinajai tyrimo komisijai pavesti ištirti tokių dalykų, kuriuos tiriant būtų įsiterpiama į kitų viešąją valdžią vykdančių, taip pat kitų Konstitucijoje ir (arba) įstatymuose numatytų valstybės bei savivaldybių institucijų įgaliojimus“ (*Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 4 d. nutarimo motyvuojamąsios dalies II skyriaus 9 punkto pirmoji pastraipa*);

– „<...> Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Seimas savo konstituciniais įgaliojimais sudaryti laikinąsias tyrimo komisijas neturi naudotis taip, kad visą įstatymų leidybai bei kitoms savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją rinktų pats ir jo veikloje dominuotų laikinųjų tyrimo ar panašios paskirties komisijų sudarymas bei jų atliekami tyrimai; <...> Konstitucija nesuponuoja tokios Seimo veiklos. Antraip galėtų būti sudarytos

prielaidos tam tikromis aplinkybėmis trikdyti parlamento darbą, kliudyti Seimui – Tautos atstovybei racionaliai ir efektyviai veikti Tautos ir Lietuvos valstybės interesais“ (*Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 4 d. nutarimo motyvuojamosios dalies II skyriaus 14 punktas*).

– „Konstitucija įtvirtina parlamentinę demokratiją. Tačiau parlamentinė demokratija nėra „konvento valdymas“, ji nėra tokia sistema, kur parlamentas tiesiogiai organizuoja kitų valstybės ar savivaldybių institucijų darbą arba gali bet kada įsikišti į bet kurios viešąją valdžią įgyvendinančios valstybės ar savivaldybių institucijos (jų pareigūnų) veiklą. Parlamentinė demokratija nėra ir tokia sistema, kur parlamentas, esant nors menkiausiai dingsčiai, gali kontroliuoti bet kokius tokių institucijų (jų pareigūnų) sprendimus, inicijuoti sankcijų taikymą atitinkamiems asmenims, juo labiau pats priimti sprendimus už atitinkamą kompetenciją turinčias valstybės ar savivaldybių institucijas (jų pareigūnus), t. y. priimti tokius sprendimus, kuriuos gali priimti tik atitinkamą kompetenciją turinčios valstybės institucijos (jų pareigūnai), pavyzdžiui, teismai, prokurorai, Valstybės kontrolė, ikiteisminio tyrimo institucijos, įstatymuose numatyti operatyvinės veiklos subjektai. Konstitucijoje įtvirtintas parlamentinės demokratijos modelis yra racionalus ir nuosaikus. Jis nėra grindžiamas vien parlamentine kontrole, vien tarpinstituciniais stabdžiais ir atsvaromis; ne menkesnį vaidmenį parlamentinėje demokratijoje vaidina tarpfunkcinė partnerystė, grindžiama *inter alia* pasitikėjimu. Konstitucinio Teismo aktuose yra konstatuota, kad „įgyvendinant bendruosius valstybės uždavinius, vykdant jos bendrąsias funkcijas tarp valstybės institucijų yra tarpfunkcinė partnerystė, taip pat tarpusavio kontrolė ir atsvara“ (*Konstitucinio Teismo 1998 m. sausio 10 d., 1998 m. balandžio 21 d., 2006 m. gegužės 9 d. nutarimai*). Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad „valstybės valdžių sąveika negali būti traktuojama kaip jų priešprieša ar konkurencija, vadinasi, ir stabdžiai bei atsvaros, kuriuos teisminė valdžia (jos institucijos) ir kitos valstybės valdžios (jų institucijos) turi viena kitos atžvilgiu, negali būti traktuojami kaip valdžių priešpriešos mechanizmai“ (*Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 9 d. nutarimas*). Kitoks Konstitucijos nuostatų, įtvirtinančių Seimo kontrolės funkciją (*inter alia* nuostatų, kuriomis yra grindžiama galimybė sudaryti Seimo laikinąsias tyrimo komisijas), interpretavimas neišvengiamai paneigtų konstitucinius atsakingo valdymo, valdžių padalijimo, teisinės valstybės, demokratijos principus, Konstitucijos preambulėje skelbiamą atviros, darnios, teisingos pilietinės visuomenės siekį, sudarytų prielaidas nestabilumui valdant valstybę, tvarkant viešuosius reikalus, taip pat prielaidas pažeisti asmens teises ir laisves, teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius, kitas Konstitucijoje įtvirtintas, jos ginamas ir saugomas vertybes“ (*Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 21 d. sprendimo motyvuojamosios dalies II skyriaus 8 punktas*).

Taigi pagal Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną Seimas neturi įgaliojimų sudaryti tokių laikinųjų tyrimo komisijų, kurioms būtų pavedama ištirti dalykus, kuriuos tiriant būtų įsiterpiama į kitų viešąją valdžią vykdančių, taip pat kitų Konstitucijoje ir (arba) įstatymuose numatytų valstybės bei savivaldybių institucijų įgaliojimus. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad Seimo laikinoji tyrimo komisija negali perimti teismų konstitucinių įgaliojimų ar kaip nors kitaip įsiterpti į teismų konstitucinės kompetencijos įgyvendinimą, pažeisti teisėjo ir teismų nepriklausomumo vykdant teisingumą ar juo labiau pati imti vykdyti teisingumo; Seimo laikinoji tyrimo komisija negali perimti prokurorų konstitucinių įgaliojimų ar kaip nors kitaip įsiterpti į prokurorų konstitucinės kompetencijos įgyvendinimą, pažeisti prokuroro nepriklausomumo organizuojant ikiteisminį tyrimą ir jam vadovaujant, palaikant valstybinį kaltinimą baudžiamosiose bylose (*Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 13 d. nutarimas*).

3. Seimo nutarimo 4 straipsnio 1-4 punktuose Seimo laikinajai tyrimo komisijai suformuluotų uždavinių formuluotės atitinka Baudžiamojo kodekso 225, 226, 227, 228, 229 straipsniuose nustatytą nusikalstamų veikų sudėtis. Tai reiškia, kad Seimas savo sudarytai Komisijai pavedė ištirti 8 metų Seimo, Vyriausybės, kitų valstybės institucijų veiklos laikotarpį, ir nustatyti galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas valstybės tarnybai bei viešiesiems interesams.

Tokie Seimo laikinosios tyrimo komisijos veiklos uždaviniai kelia abejonių, ar Komisijai nėra pavesta Seimo konstitucinei kompetencijai nepriklausančios ikiteisminio tyrimo atlikimo bei teisingumo vykdymo funkcijos. Tokiu būdu sudaromos prielaidos įsiterpti į kitų viešosios valdžios institucijų, kompetentingų kontrolės bei teisėsaugos institucijų įgaliojimus, šiems veikiant pagal Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytą kompetenciją.

4. Lietuvos Respublikos Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo 2 straipsnis numato: Seimas, pripažinęs būtinybę ištirti valstybinės svarbos klausimą, gali sudaryti Seimo laikinąją tyrimo komisiją (1 dalis). Ginčijamu Seimo nutarimu Komisijai nustatytas tyrimo objektas tiek laikotarpio, tiek klausimų apimtį atžvilgiu apibrėžtas labai plačiai ir abstrakčiai.

Komisijai pavesta atlikti aštuonerių metų politinio proceso monitoringą – suinteresuotų asmenų ir/ar jų grupių galimai darytą neteisėtą įtaką ir (ar) poveikį tokiems politiniams procesams kaip rinkimų eigai, parlamentinių koalicijų formavimui, parlamentinių frakcijų, atskirų politikų darbui, partijų ir visuomeninių judėjimų veiklai ir finansavimui, taip pat teisėkūros procesui (teisės aktų inicijavimui, rengimui, svarstymui ir priėmimui), valstybės institucijų vadovų, valstybės tarnautojų rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai, valstybės valdomų įmonių (jų dukterinių bendrovių), viešųjų įstaigų vadovų, valdymo ar priežiūros organų narių rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai.

Seimo nutarime nėra suformuluotas vienas ar keli konkretūs valstybinės svarbos klausimai, todėl tokios komisijos sudarymas prieštarauja laikinųjų tyrimo komisijų ir parlamentinės kontrolės sampratai, nes numatoma tirti iš esmės viską, kas vyko politiniame procese aštuonerius metus.

Kita vertus, tai, kad šia komisijai suteikiamas toks neproporcingai ilgas darbo terminas – iki 2019 m. gegužės 1 d. (net septyni mėnesiai) – leidžia daryti prielaidą, kad komisijos sudarymo tikslas yra ne ginčijamame Seimo nutarime suformuluotų klausimų ištyrimas, o siekis įtakoti kitais metais vyksiančius savivaldos, valstybės vadovo ir Europos parlamento rinkimus.

5. Ginčijamu Seimo nutarimu Komisija taip pat *inter alia* įpareigota ištirti 2008–2016 metų laikotarpiu teisėsaugos ir žvalgybos institucijų vykdytą turimos informacijos teikimą kompetentingoms institucijoms, be kita ko nurodant, kaip, kokio pobūdžio, kokia tvarka teisėsaugos ir žvalgybos institucijos teikė informaciją kompetentingoms institucijoms bei Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui; kokios pateiktos informacijos pagrindu buvo daromos išvados, kokie teisės aktai inicijuojami, kokių kitų priemonių buvo imtasi.

Taigi vienas iš Komisijos uždavinių yra Seimo siekis gauti įslaptintą teisėsaugos ir žvalgybos institucijų informaciją, kurią per aštuonerius metus šios institucijos pagal kompetenciją teikė Respublikos Prezidentui, Seimo pirmininkui, Ministrui Pirmininkui, nesiejant to su konkrečiu tyrimo objektu.

Toks Seimo nutarimo tikslas - siekis gauti ir viešai paskelbti pagal įstatymus įslaptintą informaciją (žvalgybinę informaciją, ikiteisminio tyrimo duomenis) - nedera su konstituciniais Seimo parlamentinės kontrolės įgyvendinimo tikslais. Pagal teisės aktus įslaptintos informacijos negali būti reikalaujama smalsumo patenkinimo tikslais, o Seimo laikinosios tyrimo komisijos negali būti naudojamos kaip įrankis rinkimų politinėse kampanijose, tarnauti tam tikrų partijų ar atskirų politikų interesais.

6. Teisės doktrinoje pažymima, kad parlamento vykdoma kontrolė gali būti dviejų formų: vieną jų gali vykdyti parlamento dauguma: akceptuoti vyriausybę ir jos veiklą arba priimti sprendimus, reiškiančius vyriausybės veiklos pabaigą, kita forma gali būti vykdoma tiek parlamento, tiek jo komitetų ar komisijų, opozicijos ar parlamento narių *teisiniu aspektu (paryškinta mūsų)*, renkant informaciją ir dokumentus apie vyriausybės veiklą, priimant sprendimus ir užtikrinant kasdieninį bendradarbiavimą tarp įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžių.¹

---

¹ G. Kalinauskas. Parlamentinė kontrolė. I dalis. Vilnius: valstybės įmonė Registrų centras, 2010. P. 75.

Kita vertus, parlamentinė kontrolė skirstoma į dvi rūšis¹: parlamentinė kontrolė (siaurąja prasme) – konstitucinių instrumentų, kuriuos taiko parlamento nariai, jų grupės ar visas parlamentas (dauguma) tiek *in pleno*, tiek ne posėdžių metu, siekdami rinkti informaciją apie vykdomosios valdžios įgyvendinimą, veikimą, stebėti ir tikrinti jos veiklą, visuma.

Kita rūšis – parlamentinė kontrolė (plačiąja prasme). Tai konstitucinių instrumentų, taikomų viso parlamento politinės daugumos, kurie leidžia, įvertinus vyriausybės veiklą, daryti tiesioginę arba netiesioginę įtaką vykdomosios valdybos (vyriausybės) veiklai, o esant neigiamam vertinimui, – taikyti politinio poveikio sankcijas, visuma.

Taigi politinė kontrolė tiesiogiai susijusi su vykdomosios valdžios (vyriausybės) parlamentine politine atsakomybe parlamentui, o teisinė – su parlamento priimtų aktų įgyvendinimu ir teisėtumo principo užtikrinimu².

Visuose Seimo priimamuose sprendimuose atsispindi Seimo narių daugumos politinė valia (*Konstitucinio Teismo 2004 m. kovo 31 d. išvada*), todėl vieno Seimo politinei daugumai atliekant buvusio Seimo (-ų) veiklos tyrimus sunktu tikėtis objektyvaus atitinkamų sprendimų politinio įvertinimo, juo labiau, teisinio vertinimo.

Paminėti Komisijos sudarymo tikslai, jos atliekamo tyrimo apimtis (visa Seimo ir Vyriausybės veikla 8 metų laikotarpiu), ir faktas, kad Komisijos išvadų pateikimo data sutampa su numatyta Respublikos Prezidento rinkimų data, leidžia pareiškėjams daryti išvadą, kad šio Seimo nutarimo pagrindu Parlamento dauguma siekia tirti esamos Parlamento opozicijos, atskirų jos narių politinę veiklą, bei pateikti subjektyvų (politizuotą) tos veiklos vertinimą.

Tokie Seimo atliekami tyrimai sudaro prielaidas atsirasti nestabilumui valdant valstybę, tvarkant viešuosius reikalus, taip pat prielaidas pažeisti asmens teises ir laisves, kitas Konstitucijoje įtvirtintas, jos ginamas ir saugomas vertybes, bet ir kelią grėsmę teisinės valstybės ir demokratijos principams.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 105 ir 106 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 63, 64 ir 65 straipsniais,

prašome iširti:

- ar Seimo 2018 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. XIII-1495 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams Lietuvoje parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ 4 straipsnio 1-5 punktuose Seimo laikinajai tyrimo komisijai nustatyti uždaviniai, ta

¹ Ten pat, p. 62.

² Ten pat, p. 96.

apimtimi, kuria Komisijai pavesta nustatyti galimai darytas neteisėtas įtakos ir (ar) neteisėtus poveikius šalies politiniams ir teisėkūros procesams, valstybės institucijų vadovų, valstybės tarnautojų rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai, taip pat valstybės valdomų įmonių (jų dukterinių bendrovių), viešųjų įstaigų vadovų, valdymo ar priežiūros organų narių rinkimui ar skyrimui ir (ar) jų veiklai, bei bet kokios teisėsaugos ir žvalgybos institucijų turimos informacijos teikimą kompetentingoms institucijoms, neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsnio 1 ir 2 dalims, 67 straipsnio 1 daliai, 109 straipsnio 1 daliai, 114 straipsnio 1 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui, taip pat Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo 2 straipsnio 1 daliai.

PRIDEDAMA:

1. Kreipimosi į Konstitucinį Teismą nuorašas.
2. Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 25 d. nutarimas Nr. XIII-1495 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio politikams, valstybės tarnautojams bei politiniams procesams parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“.

Seimo nariai:

<i>Nr.</i>	<i>Vardas, pavardė</i>	<i>Parašas</i>
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		

12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		

Tvirtinu Seimo narių parašus:

a) tvirtinamų parašų skaičius:

b) parašų tvirtinimo data

Seimo Pirmininkas (arba jo pavaduotojas)